

ФУҚАРОЛИК ЖАМИЯТИНИНГ АСОСИ

Шаҳар прокуратуроси томонидан кам таъминланган оиласларга нафақа, моддий ёрдам тайинланиши ўрганилганда, ҳудудлари "Маданият" маҳалла фуқаролар йигинида мұхтожлар қолиб, ўзига түк хонадоңларга нафақа тайинланинг аен бўди.

4 бет

ИЧКИЛИККА БЕРИЛГАН ЎФИЛ

— Ў, бобой!! Оғзим бор деб гапираверасанми, — дега ўдағайла-
ганча отасига кўл кўтарган нобакор фарзанд спиртили иммилек та-
сирида падарини тепклий бошлади. Ўйда бўлаётган тўс-
тўполонни кўриб, ҳайратдан қотиб қолган Муродбек бобо-
сини отасининг кўлидан кутқариб қоломлади.

9 бет

Mustaqillik huquq demakdir

O'ZBEKİSTON
RESPUBLİKASI BOSH
PROKURATURASINING
NASHRI

1997-yil 27-avgustdan chiqsa boshlagan

www.huquq-gazeta.uz

2016-yil 31-mart, №13 (1002)

Бош прокуратурада

Расмий сайт тақдимоти

Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратуроси расмий сайти — www.prokuratura.uzнинг янги версияси тақдимоти бўлиб ўтди. Унда Олий Мажис Конунчилик палатаси депутатлари, Адлия, Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирларлари, бошқа идора ва ташкилотлар вакиллари, оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этди.

Тадбирн ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг биринчи ўринбосари Ш.Матиев кириш сўзи билан очиб, Президентимиз Ислом Каримов раҳнамолигида мамлакатимизда демократик ислотхоларни чукурлаштириш, фуқаролик жамиятини янада ривожлантириш ва ахборот технологиялари борасида амала оширилаётган ишлар хусусида атрофича тўхталиб ўтди.

Бугунги кунда юртимизда 10 млн.дан ошиқ интернет фойдаланувчиси борлигини инобатга оладиган бўлсан, замонавий ахборот технологияларини ёзгариштариш ва ахборот технологияларини ёзгариштариш чукур киришимиз мумкин. Шу маънода, глобал тармоқда фойдаланувчиларга холис, ҳар томонлама асосланган маълумот ва ахборотни етказиш долзарб аҳамият касб этмоқда. Бу ўз навбатида, "uz" доменидаги сайтларни замон талабига мослаштириш, ривожлантириш талабини юзага келтириди.

Юртимизда бу борада тегишли норматив-хуқуқий хужжатлар қабул

килиниб, ташкилот, мусасаса ва давлат органларида тизимиш ишлар йўлга кўйилди.

Хусусан, 2014 йилда "Давлат ҳокимиётни ва бошқарувни органлари фаолиятининг очикилиги тўғрисида"ги, "Жисмоний ва юридик шахсаларнинг муружаатлари тўғрисида"ги, 2015 йилда "Электрон ҳукumat тўғрисида"ги ўзбекистон Республикаси Конунчарининг қабул қилингани фуқароларнинг ахборот олиш, мурожаат килишга оид конституциявий хуқуқларининг тўлиқ амалга ошириш узлуксиз ишлашини таъминлаш тўғрисида"ги бўйрги асосида, 2005 йил 22 ноябрдаги Вазирлар Маҳкамасининг "Ахборотлаштириш соҳасида норматив-хуқуқий базанинга токомиллаштириш тўғрисида"ги Каорида белгиланган тартибида Бош прокуратурасининг расмий сайти яратилган эди. Кеинчалик веб-сайт бир неча маротаба турли хил бўлимлар билан тўлдирилди ва 2013 йилда янги платформа асосида янги версияси ишлаб чиқилиди.

/Давоми 6-бетда/

расида барча йўналишларда амалга оширилаётган ишларни ошкор қилиш жамиятда хуқуқий маданийти юксалтиришда мухим аҳамият касб этади.

Шу массадада прокуратура органларининг расмий сайтини яратиш устувор аҳамиятга эга бўлиб, бу саға фуқароларнинг ахборотни эркин олиш ва тарқатишга доир конституциявий хуқуқларни амалга ошириш ҳамда ахборот ресурсларидан эркин фойдаланишини таъминланади.

Юқоридагиларни инобатга олиб, ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг 2008 йил 2 оқтабрдаги "Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратура расининг расмий сайтини яратиш ва унинг узлуксиз ишлашини таъминлаш тўғрисида"ги бўйрги асосида, 2005 йил 22 ноябрдаги Вазирлар Маҳкамасининг "Ахборотлаштириш соҳасида норматив-хуқуқий базанинга токомиллаштириш тўғрисида"ги Каорида белгиланган тартибида Бош прокуратурасининг расмий сайти яратилган эди. Кеинчалик веб-сайт бир неча маротаба турли хил бўлимлар билан тўлдирилди ва 2013 йилда янги платформа асосида янги версияси ишлаб чиқилиди.

Тадбирда давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари, ўзбекистон Республикаси Мудофаа вазирилиги хузуридаги Жамоатчилик кенгаши аъзолари, ҳарбий хизматчиликтарнинг ота-оналари ва оммавий ахборот воситалари ходимлари иштирок этди.

Ҳарбий қасамёд қабул қилиш Ватан химоячилари сафига кўшилаётган ҳар бир ўғлон ҳәётида унтилмас воқеади. Президентимиз Ислом Каримов пойтахтимиздаги

ТАЙИНЛОВ

Ўзбекистон Республикаси Бош прокурорининг 2016 йил 29 марта бошбурига асосан Облоқулов Шерзод Соатқулович Сирдаре вилояти прокурори лавозимига тайинланди.

Ш.Облоқулов 1980 йилда Навоий вилоятида туғилган. Маълумоти олий, 2002 йилда Тошкент давлат юридик институтини тамомлаган. У дастлабки фаолиятини Навоий вилояти Конимех туман прокуратуроси терговчиси лавозимида иш ўрганичилардан бошлаб, 2003 йилдан мазкур тумандаги терговчи, 2005 йилдан Навоий вилоят прокуратуроси бўлим АМИБ терговчиси, 2006 йилдан Хатирчи туман прокурорининг ўринбосари лавозимларида меҳнат килди. Ш.Облоқулов, 2007 йилдан ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасига ишга ўтиб, бошқарма прокурора ҳамда бошқарма катта прокурори лавозимларида ишлади. 2011 йилдан Хатирчи туман прокурори, 2013 йилдан ҳозирги пайтгача Жиззах вилоят прокурорининг биринчи ўринбосари лавозимидаги фаолият юритган.

Ватанга содиқлик қасамёдиди

Тошкент Олий умумкўшин қўмандонлик билим юртида муддатли ҳарбий хизматни ўтшани бошлаган аскарларнинг тантанали ҳарбий қасамёд қабул қилиш маросими бўлиб ўтди.

"Ватанга қасамёд" монументининг тантанали очишил маросимида таъкидлаганидек, орияни, фурур ва садоқатни ҳамма нарсадан устун кўйдиган бизнинг халқимиз учун ҳарбий қасамёд — бу шунчаки расмий тадбир эмас, балки ийтгилик шашни, оруномусини ўргата кўйиб, ўз симмасидаги масъуллиги ва шарафли бурчни адо этишга бел боғлаб, ахду паймон қилиш маросимиидир.

— Ўғлимини кузата туриб, фарзандим Ватан химоячилари бўлганидан қалбимда чексиз фарҳ туйгусини хис килдим, — дейди андижонлик Мансуржон Сидиков. — Ўзим фермерман, "Нурило" фермер хўжалигига ражбарлик қиласаман. Жамоамиздинг аксарияти ўғлим тенги шижоатли, меҳнатсанда йигитлар. Уларнинг қўничилиги муддатли ҳарбий хизматга масъуллият билан тайёргарлик кўрмокда.

Ўз

Тадбир

Касб маҳоратини ошириш йўлида

Ҳарбий суриштирувчиларнинг касбий маҳорати ва малакасини ошириш, терговга қадар текшириув ҳамда суриштирув ўтказишида жиноят-процессуал қонунчилиги талабларига оғизмий риоҳ этилишини таъминлаш Қуроли Кучларда хуқуқбузарликларни профилактика қилиш, жиноятчиликка қарши кураш ва одини олишда мухим аҳамиятга эга.

Шу муносабат билан, тасдиқланган прокуратуроси ва Тошкент ҳарбий прокуратура органлари томонидан тегиши мутахассисларни жалб этган ҳолда, назорат худудида жойлашган ҳарбий қисм ва мусассасаларнинг суриштирувчилари иштироқида уларнинг қонунчилик талабларини амалда қўллашга доир билим ва қўнижмаларини оширишга каратилган ўқув-семинар машгулотлари мунтазам равишда ўтказиб келинмоқда.

Жумладан, суриштирув органлари суриштирувчилар фаолиятида жиноят-процессуал қонунчилиги талабларига қатъян риоҳ қилишини таъминлаш маҳсусида Республика Ҳарбий

лашган ҳарбий қисм ва муассасаларининг ҳарбий суриштирувчилари иштироқида ўтказиди.

Республика Ҳарбий прокуратуроси, Тошкент ҳарбий оқутиб ҳарбий прокуратура ходимлари, Мудофаа вазирилиги марказий суд тиббий ва патолого-анатомия лабораторияси экспертилари томонидан олиб борилган семинар машгулотларида конституциявий мөъёлрлар ва тамойилларни ҳаётга татбиқ этиш, фуқароларнинг хуқуқлари ва эркинликларни тўла таъминлаш борасида ҳамда суд-хуқуқ тизимида ўтказилган кенг қамрови испоҳотлар мазмун-моҳияни маърузасиличар томонидан ёритиб берилди.

Шунингдек, жиноятга оид азизлар, ҳарбий суриштирувчилари олиш, кўриб чиқиш ва ҳал қилиш, терговга қадар текшириувлар ва суриштирув ўтказиши жараёнда суриштирувчиларнинг ваколатлари, шунингдек, қонун бузилиши ҳолатларининг

олдини олишда эътибор қаратиш роҳида мазмун-моҳияни назарий борилди.

Тадбирларда ҳарбий суриштирувчиларга республикамизда янги қабул қилинган қонунлар ва қонунчиликка киритилган охирги ўзgartиш ва кўшимчаларнинг мазмун-моҳияти етказилиб, амалий қўнижаларни мунтазам равишда бойитиб бориш бўйича ўзаро фикрлар алмасилди. Машгулотлар давомида иштироқида ғаолиятни таъкидлаганинг юнусида ҳарбий хизматга масъуллият билан тайёргарлик кўрмокда.

Ўтказилётган бундай ўқув-семинар машгулотлари ҳарбий қисм ва мусассасаларда хизмат қилаётган ҳарбий суриштирувчиларнинг назарий билим ва қасбий маҳоратларини янада оширишга хизмат қиласди.

Дилмурод ФОЗИЕВ,

Тошкент ҳарбий округ ҳарбий прокурори

Ишга жойлаширилди

Давлатимиз раҳбарининг тақдимномасига аоссан Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенати томонидан ҳалқимизнинг азалий қадриятларини ўзида мужассам этган амнистия ҳақидаги қарорнинг қабул қилинининг инсонпарварликкунин юксак наимусси сифатида эътироф этиши жоиз. Амнистия акти ҳалқимизга хос бағрикенглик, кечириммилик фазилатларини ўзида ифода этиб, мамлакатимизда амалга ошириләтган ислоҳотлар инсон манфаатларига хизмат қилаётганини билди.

Aмнистия актига кўра, билиб-бilmай жиноят содир этган шахс жазодан ёки жинойт жавобгарлиқдан озод килинади. Айбордага тайинланган жазо енгилроп жазо билан алмаштирилади. Амнистия ҳақидаги қарорнинг юридиқ кучи ушбу меъёрий акт кучга кирган, яъни у эълон қилинган кунга кадар жиноят содир этган шахсларга нисбатан кўлланилади.

Хар бир жинойт ҳаракатга жазо мукаррар. Бирок қилимидан пушмайон бўйли, соғлом ҳаётга қайтиши истаётган айланувчилар ҳам борки, амнистия муносабати билан уларга берилётган имконият асли-

да ўйлдан адашганларни соғлом турмушга қайтиришдан иборат.

Барча ҳудудлардаги каби, Камаши туманинда ҳам жазони икро этиш мусассасаларидан озод этилган шахсларни ижтимоий ҳаётга мослаштириш, ишга жойлашириш ва соғлигини тиклаш масалалари билан шуғулланувчи комиссия ташкил этилган. Комиссия томонидан ушбу жарайёна амалга оширилиши лозим бўлган таддирлар белгиланган.

Олий Мажлис Сенатининг амнистия ҳақидаги қарорига кўра, шу кунгача Камаши туманинда жазодан озод этилган 12 нафар шахс тиббий кўрикдан ўтказилди. Уларнинг

Мурувватдан четда қолмайди

Эркин ҲАЙТОВ,

Самарқанд вилоят прокурорининг ёрдамчиси

Кўхна байрамимиз — Наврӯз Самарқанд вилоятида ҳам кўтаринки кайфият, шоду ҳурримлик билан қарши олинди. Айём баҳона хонадану маҳаллалар, корхона ва ташкилотларда амалга оширилган янгилиниш, ободончилик, бунёдкорлик ишлари қалбларга қўонч, кўнгилларга фарҳ тўйғуларини багишлади.

Cамарқанд вилоят прокуратуроси томонидан меҳрибонлик уйлари ва маҳсус мактаб-интернатларда болаларга талаб даражасида таълим-тарбия берилшини таъминлаш мақсадида уларнинг ўйиша яшаш шароитлари мунтазам равишида ўрганинг боримоқда.

Ҳоқимликлар ҳузуридаги вояга етмаганлар ишлари бўйича комиссиялар ва бошқа мутасадди идоралар билан ҳамкорликда "Наврӯз" байрами муносабати билан Самарқанд шаҳридаги 1, 9, 10-сонли меҳрибонлик уйлари, болалар мактаб-интернатлари, Каттақўрон шаҳридаги 5, Оқдарё туманиндағи 63-сонли ақли заиф болалар мактаб-интернатлари тарбияланувчилари учун алоҳида таддирлар ташкил этилди.

Бу таълим мусассасаларидағи байрам таддирларда тарбияланувчиларга концерт дастурлари ва байрам дастурхонлари ташкил килиниб, болаларга совғалар топширилди.

Таддирлар жараённада тарбияланувчиларга давлатимиз раҳбарининг ташаббуси билан ўртимизда болаларга замонавий таълим бериши, уларнинг ижтимоий ҳимояси, соғлигини сақлаш ва моддий таъминоти борасида яратиб берилган шароитлар ҳақида сўзлаб берилди.

Шунингдек, вилоят прокуратуроси ходимлари иштироқида меҳрибонлик уйи ва мактаб-интернатларининг 575 нафар тарбияланувчиси учун Самарқанд шаҳридаги оммавий сайиллар ташкил килинган жойларга саёҳат ўтиширилди, улар шам байрам тантаналарида бевосита иштирок этиши. Хусусан, тарбияланувчилар Самарқанд шаҳридаги байрамоне безатилган "Навоий", "Ёшлар" ва "Сўѓидёна" истироҳат боғларидаги санъат устасларининг чиқишиларини, спорт ва халқ миллий ўйинларини томоша килдилар.

Яширин «бизнес» оқибати

Орамизда мамлакатимизда ўрнатилган қонун-қондидарни менсенимай ўз манфаати йўлида иш кўрадиган фуқаролар ҳам афсуски, учрамоқда. Бундайлар суднинг "қора курси"сига ўтириб, қонун олдида жавоб бериларига тўғри келгандагина надоматлар гирдоғига гарқ бўлалилар.

Bирорк бу вақтда фиши қолигандан кўчган бўлади. Ана шундай фуқаролардан бирни Ангрен шахс рида яшовчи Тоҳир Мухсимов (исм-фамилиялар ўзгартирилган) бўлса, иккинчиси унинг ҳамтовори Парни Расуловидир.

Т.Мухсимов ҳамда П.Расуловлар юртимиздаги тамаки маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва сотишига оид қонун хужжатлари талабларини кўпол равишида бузишганини маълум бўлади. Улар ўзлари яшаб келайтган уйда яширин цех ташкил қилиб, ҳеч қандай хужжатларисиз таъмики баргларидан нос ишлаб чиқараётганини аниқланди. Мўмай даромад олиши кўзлаган "таддир-

СВОЖДЛКК департаментининг Ангрен шаҳар бўлими инспектори

кор"лар маҳсулотларини харидорга сотаётган вақтда СВОЖДЛКК департаментининг Ангрен шаҳар бўлими ходимлари томонидан кўлга олниди.

Бу кимсалар томонидан тайёрланган маҳсулотлар Республика суд-экспертиза марказининг хулосасига кўра, инсон соглиги учун ўта зарарли эканлиги маълум бўлди. Т.Мухсимов ҳамда П.Расулов ушбу ноконуний фаолият билан беш йилдан бўён шугуллананиб келиб, шу даврда зарарли маҳсулот савдосидан 23 млн. 700 минг сўмдан ортиқ фойда кўрганликлари аниқланди.

Суд фуқаролар соғлиғига беписанд бўлган Т.Мухсимов ҳамда П.Расуловни Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг тегиши маддалари билан айборд деб топди ва уларга нисбатан ойлик иш ҳақининг 20 фойзини давлат даромади ҳисобига ушлаб қолган ҳолда иккичий муддатта ахлоқ тузатиш ишлари жазосини тайинлаб, хукм чиқарди.

Азамат МИРЗАЕВ,
Камаши туман прокурори

барчаси меҳнатга лаёқатли деб топилиб. 1 нафар вояга етмаган шахс ўрта-маҳсус касб-хунар коллежига, қолгандари эса "Карши 2529-сонли автожамламна", "Элти уручилик корхонаси", "Жавлонбек сифат инвест" хусусий корхонаси ва бир қатор фермер ҳужаликларида иш билан банд этилди.

Жазодан озод этилганларга ижтимоий ёрдам сифатида 7 мин. 750 минг сўм маблағ тарқатилди. Шунингдек, уларнинг паспортларини рўйхатга кўйиш масаласига ҳам барҳам бершига ҳаракат килишган.

Дарҳакиқат, аждодларимиз азал-азалдан ўзаро ҳамжихатликда яшашга интилаган, бирор-бир низог муносаба мадора, келишига йўли билан барҳам бершига ҳаракат килишган. Амнистия актини ҳам ҳалқимизга ҳоз азалий ва юксак фазилатлар ифодаси дейиш мумкин.

Мирзаобод туман прокуратуроси томонидан мазкур йида ҳам бошқа мутасадди идоралар билан ҳамкорликда ёшлар ўтасида жиноятчилик ва ҳуқуқбузарникларга ҳарши курашиб, уларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, соғлом турмуш тарзини тарғиб қилишга қаратилган кўйума чора-таддирлар режаси ишлаб чиқилди.

Тарғибот таддирлари

Собирхон НОРБЎТАЕВ,
Мирзаобод туман прокурори

Yиши таддирлар жерасига кўра, тарғибот ишларни олиб бориши учун 3 та ишчи гурух тузилган. Режа асосида белгиланган мавзуда касб-хунар коллежлари ва умумтаълим мактабларида йигилишиш ўтказилиб, уларда ёшларни қизиқтирган масалаларни камар олган, маъмурӣ ва жинойт қилмиш учун жавобгарлик асослари, ёшлар меҳнати ва ҳуқуқлари ёритилган 1000 дан ортиқ буқлетлар тайёрланниб, ўқувчиларга тарқатилди.

Хар бир йигилиш якунида ўқувчиларга одам савдоси, гиёхвандлик, иччиликбозлиқ, ОИВ (ОИТС) ва бошқа зарарли иллатлар, касалликларини оқибатлари акс этган видеофильмлар намойиш этилди.

Юртимизда мамлакат иқтисодий салоҳиятини янада юксалтириши борасида кенг кўллами тадбирлар олиб боримоқда. Кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни қўллаб-куватлаш, шунингдек, ушбу соҳада фаолият олиб бораётган фуқароларга қулаш шарт-шароитлар яратиш, уларнинг ҳуқуқий манфаатларни ҳимоя қилиш йўлидаги ҳаракатлар шулар жумласиданлар.

«Қилдан қийик қидирди»

Дилшод САБИРОВ,

Чилонзор туман прокуратуроси катта терговчиси

Tадбиркорларимиз ҳам берилган бу каби имконият ва имтиёзлардан миннатдор. Солик юқининг ҳамгайлигига, тадбиркорлик субъектларини рўйхатга олиш енгиллашганиги, хисоботлар шаклларининг тобора соддалаштирилиб борилаётганини уларнинг тўлақони фаолият кўрсатишларида мумкин омил бўлмоқда.

Тадбиркорларинг фаолиятига ноқонуний араплашувларнинг олдини олиш, текширишларни камайтириш, турли тўсиқ ва суиис-төммочилликларга барҳам бершига қаратилган муайян ишлар амалга оширилмоқда. Бирок кўрилаётган чора-тадбирларга қаратасидан тадбиркорлик субъектларининг хуқуқ ва эркинликларни бузиш, уларга турли бюрократик тўсиқлар яратиш, фаолиятига асосиз аралашиш каби қонун бузилишига йўл кўйилган ҳолатлар учрамоқда. Мисол учун, Шайхонтохур туман ИИБ ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш бўлими вояга етмаганлар ўтасида назоратсизлик ва ҳуқуқбузарликларнинг профилактикаси гуруҳ инспектори Шаҳзод Иброилов (исм-фамилиялар ўзгартирилган) "Azizbek Pay Mobile" хусусий корхонасига қарашла компютерларни соддасидан тархомига тарғибириш учун кириб, ушбу компютер ўйногидаги компютерлардан бирида "Ўзбеккино" Миллий агентлиги томонидан тақиқланган кино маҳсулотлари мавжудлигини рўйхатлар учрамоқда. Мисол учун, Шайхонтохур туман ИИБ ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш бўлими вояга етмаганлар тархомига тарғибириш учун кириб, ушбу компютер ўйногидаги компютерлардан бирида "Ўзбеккино" Миллий агентлиги экспертиза кандайди хужжатларини расмийлаштириш месадан олиб кетади.

Олиб кетилган компьютер процесори юзасидан ҳеч қандай хужжат расмийлаштиримаган ва уни тегиши тартибда рўйхатдан ўтказмagan бўлса-да, процесор хотирасидаги кино маҳсулотларини экспертиздан ўтказиб, хулоса натижалари билан корхона вакили Мурод Миролимов кўркиттиш мақсадидаги ўз ваколат доирасидан четта чиқади. Яни у Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлигига хат тайёрлаб, туман ИИБдаги "Чиқиши хужжатларини ҳисобга олиш журнали"дан рўйхатдан ўтказиб, процесорни экспертизага топширади. Компютер хотирасидаги "Блейд" ва "Сумерки" номли ҳурийи кинофильмлар шафқатсизлик; зўравонлик ва вахшилини тарғиб этганни боис, "Ўзбеккино" Миллий агентлиги экспертиза кандайди хужжатларини расмийлаштириш месадан олиб кетади.

Шундан сўнг у М.Миролимовни чакириб, экспертиза хулоса билан танишилади. Унга нисбатан МЖТКнинг 189-моддаси билан маъмурӣ жавобгарлик ҳақида иш кўзғатилиши, ишни судга юбориб, унга нисбатан энг кам иш ҳақининг 50 бараваридан 100 бараварига майдорда жарима солиниши ҳамда "Azizbek Pay Mobile" хусусий корхонасига тегиши барча мол-мүнклар давлат фойдасига мусодада этилишини таъминлаш билан кўркитади. Ушбу чораларни кўрмаслик эвазига эса ундан 1500 АҚШ долларини олайтганида кўлга олинади.

Суд суддланувчи Ш.Исроиловга 5 йил-у 1 ой муддатга озодликдан маҳрум қилиш жазосини тайинлади.

Юрт қудратининг салоҳияти

Мамлакатимизнинг қай гўшасига ташриф буюрмайлик, ул-кан курилишларга гувоҳ бўламиз. Истиқоломиз, тинчлигимиз, иқтисодий салоҳиятимиз тобора юксалиб бораётганинг ёркун инфодаси бўлган ободончилик, бунёдкорлик тадбирларида нафакат юрташларимиз, балки жаҳон оммасининг ҳаваси келाटтанинг бежиз эмас. Бу янгилишлар шаҳару қишлоқларимизнинг тобора кўркам қиёфа касб этишига хизмат қилмоқда. Тайлим-тарбия маскаларни, спорт иншотлари, шифо мусассасаларининг янгилини курилаётганиги, қайта таъмиранаётганини келаажак эгаларининг муносаби тайлим-тарбия топиб, ҳам маънан, ҳам жисмонан соғлом камолга етишларини таъминламоқда.

Эл-юрт, Ватан равнақуни кўзлаб амалга оширилаётган курилиш-бунёдкорлик тадбирларида конун устуворлиги таъминлантиими? Ушбу жараёнга айрим нопок кимсалар аралашиб, давлат ва ҳаљ манфаатларига зиён етказамайтими? Албатта, қонунийлини таъминлаш мақсадида прокуратура органлари томонидан қаттий назорат ўрнатилиган ва доимий прокурор назорати амалга оширилмоқда.

Хоразм вилоятида 2015 йилда жами 87,6 миллиард сўмлик 113 та объект курилиши режалаштирилган бўлиб, шундан 60 тасини ичимлик суви таъминоти, 22 тасини умумтаълим мактаблари, 11 тасини соғлини сақлаш, 9 тасини касб-хунар коллежлари, 9 тасини болалар спорти, 2 тасини академик лицейлар, 2 тасини бошқа

соҳа объектлари ташкил қиласди.

Ўтган йил якунларига кўра, жами 77,6 миллиард сўмлик курилиш-таъмирлаш ишлари амалга ошириди, вилоят ҳокимлиги "Ягона буюртмачи хизмати" инжиниринг компанияси таъминлантирилган тадбирларидан 75,2 миллиард сўм маблағлар ўтказилди. Ушбу инвестиция объектларидан 104 тасида курилиш-таъмирлаш ишлари якунланishi, фойдаланишига топширилди. Хозирда улардаги мутахассислар иштирокида назорат ўтчовлари ўтказилмоқда.

Бу жараёнда аксарият курувчилар ўз ишларини талаб даражасида бажарганиларни инобатта олинномда. Уларнинг меҳнати элдошларимиз томонидан ҳам эътироф қилинмоқда.

Бироқ айрим пудратчилар ўз манфаатларини кўзлаб, давлат манфаатларига зиён етказган ҳолатлар ҳам учраб турибди. Хоразм вилоят прокуратураси томонидан ўтказилган назорат тадбирларидан бир қатор конун бузилиши ҳолатларига йўл қўйилганлиги аниқланди. Жумладан, "ARK" МЧК ва вилоят ҳокимлигининг "Ягона буюртмачи хизмати" инжиниринг компанияси билан 2015 йил 30 январда Урганч шаҳридаги 96-сонли мактаб-интернатни мукаммал таъмирлаш учун 1,1 миллиард сўмлик пудрат шартномаси имзолаган. Курилиш-таъмирлаш жараёнидаги 217,1 миллион сўмлик ишлар бажарилганлиги тўғрисида қалбаки хуҗжат тузилиб, инжиниринг компанияси таъминлантирилган таддими килинган. Шу тарақи бюджет маблағлари талон-торож бўлган. Мазкур ҳолат юзасидан вилоят прокуратураси томонидан жиноят иши қўзғатилиб, айбордларга нисбатан тегишилор чоралар кўрилди.

Яна бир ҳолат, Урганч шаҳридаги "Олимпия заҳирарапи" касб-хунар коллежининг янги курб битказилиб, фойдаланишига топширилган ошхона биносида темир-бетон балкалари куплаб тушганлиги ҳодисаси кулоқка ноҳуш эшилиши аниқ. Бу ҳодиса са-

бабларини аниқлаш ва айбордларни топиш мақсадида Урганч шаҳар прокуратураси томонидан тегроволди текшириш ўтказилди. Унда аниқланшича, Хоразм вилоят давлат архитектура-курилиш назорати инспекцияси ва вилоят ҳокимлиги "Ягона буюртмачи хизмати" инжиниринг компанияси мансабдор шахсларининг лоқайдилги ушбу ҳодисага сабаб бўлган. Анипро, айтганда, лойхага кўра ўрнатилиши лозим бўлган темир-бетон балкалар ўрнига Нукус шаҳридаги "Нукус темир-бетон заводи" МЧЖда яроқиз ишлаб ҷиқарилган, техник талабларга жавоб бермидиган ва сифат сертификатига эга бўлмаган балкалар текширилмасдан синов лабораторияларидан ўтказилмасдан ошхона биносига ўрнатилишига йўл қўйилган. Бунинг оқибатидаги юқоридаги ноҳуш ҳодиса содир бўлган. Иш юзасидан текшириш олиб борган курилиш мутахассисларидан иборат маҳсус комиссиянинг якуний хулосаларига кўра, давлатга етказилган зарар 290 миллион сўмни ташкил қиласди.

Богот туманида инвестиция дастури асосида амалга оши-

Ражаббой КАРИМОВ,
Хоразм вилоят прокуратураси
бўлим катта прокурори

рилган қурилишлар сифати назорат қилинганида ҳам айрим пудратчилар томонидан ишлар сифатидан амалга оширилганлиги аниқланди ва камчиликлар бартараф қилинди.

Умуман, вилоят прокуратураси органлари томонидан 2015 йил давомида ўтказилган назорат тадбирлари таъминлантиришга кўра аниқланган конун бузилиши ҳолатлари юзасидан 15 нафар мансабдор шахс маъмурӣ жавобгарлика тортилди, кўпол конун бузилиши юзасидан 3 та жиноят иши тегишилди.

Юқорида таъкидлаганимиздек, бунёдкорлик ишлари эл-юрт ва келажак манфаатларни кўзлаб амалга оширилади. Барпо этилаётган иншотлар юрт равнақига хизмат қиласди. Биз боболаримиз колдириган иморатлар билан фарҳланганимиздек, келажак авлод бугун бунёд қилинаётган иморатлардан фарҳланшиб юришлари учун уларнинг сифатига, кўргига, мукаммалига эътибор қаратиш зарур. Зеро, иморатлар юрт кудратидан, элнинг гайрат-шижоатидан, салоҳиятидан дарак беради.

Фуқаролик жамиятиning асоси

Таъкидлаш жоизки, ҳаётимиз кундан-кунга фаровон бўлиб бормоқда. Давлатимиз томонидан фуқароларнинг тўкин-сочин, бекаму кўст турмуш кеичиришини кўзлаб амалга оширилаётган ислоҳотлар ҳар қадамда бўй кўрсатмоқда. Иқтисодий ривожланиб, аҳоли реал даромадининг оптиши барорида курилишлар авж олмоқда. Шаҳар ва қишлоқларимиз обод ва кўркам қиёфа касб этмоқда.

Юртбошимизнинг тегишили қарори асосида Фарғона шаҳрида ҳам бекиёс бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. Кўчалар кенгайтирилди, бузилган эски кулбалар, ўйлар ўрнида кўпқаватли иморатлар қад ростлади. Марғилонсой устига янги кўпкір курилди. Банк ва идора бинолари, савдо-хизмат ўйлари ва дўконлари, меҳмонхоналар, маданият ва спорт мусассасалари, стадион ва бассейнлар барпо этилди. Кенг ва равон кўчалар, муҳташам савдо-хизмат бинолари, дилтортар хиёбонлар, барча кулийларга эга салобатли турар жой бинолари шаҳар хуснини очиб юборди.

Юқоридаги каби, турли бунёдкорлик тифайли Фарғона шаҳар марказида ўйлари бузилган фуқароларга ер участкалари ажратилиб, компенсация пуллари тўлди. Шунингдек, ушбу мақсадда ёки давлат эҳтиёжлари учун олиб қўйилиши натижасида савдо-хизмат кўрсатиш дўконлари бузилган фуқароларга ҳам янгидан дўкон куришига ер участкалари ва компенсация тўловлари берилши кўзда тутилган. Вазирлар Мажхамасининг тегишили қарори билан тасдиқланган Низомага асоссан мулк ҳуқуки асосида тегишили бўлган ўй, ишлаб чиқариш иморатлари, иншотлар, дов-даражатлар жойлашган ер участкаси олиб қўйилганда юридик шахсларга ҳам аввалгисига тенг кўйматли мол-мулк берилади ва

етказилган зарап тўлалигича қопланади.

Жумладан, шаҳарнинг "Аэропорт" кўчиасида жойлашган "Муборак" хусусий фирмасига тегишили савдо дўкони бузиладиган бўлди. Шаҳар архитектура ва курилиш бошқармаси бошлиғига шаҳар худудидан бузилган бинопар майдонига тенг миқдорда ер майдони ажратиш бўйича шаҳар ҳокимига таклиф кириши ҳақида топширилган. Бироқ фирма раҳбарининг компенсация сифатида ушбу худуддан савдо ва машиши хизмат кўрсатиш шоҳобаси курилиши учун ер майдони ажратиб бериши тўғрисидаги муроzaигига Фарғона шаҳар архитектура ва курилиш бошқармаси мазкур ишга алоқадор тегишили ташкилотлар ҳамда "Ўзшаҳарсозлик ЛИТИ" давлат унитар корхонасининг обьект жойлашви хусусида хулосалар олинганидан сўнгра ер майдони ажратиб берилши ҳақида жавоб ўйлаша билан чекланган.

Кейинчалик шаҳар ҳокимининг хусусий корхонага шаҳарнинг кичик ҳалқа йўйи бўйида, Ўрта Шўро кўчасида иккни каватши савдо дўкони ваофис биноси куришига руҳсат бериш ҳақидаги қарори билан 200 квадрат метр ер майдони ажратилган. Бироқ янги савдо дўкони куриши учун ўз вақтида ер майдони ажратилмагани оқибатида хусусий фирмада бешта иш ўрни кўсқартирилган, йиллик даромади 9 млн. сўмга камайган, ўзга шахсга тегишили савдо дўкони ижараси учун 6 млн. 400 минг сўм ижара ҳақи тўпниб, ортиқча ҳаражат қилинган.

Шунингдек, "Нилюфар-Ю" хусусий фирмаси раҳбари Н.Юсуповининг аризаси ўрганилганда ҳам юқоридаги каби конун бузилиши ҳолатлари аниқланди. Шаҳар ҳокимининг қарори билан тадбиркорга тегишили бузилган Саноат кўчаси 5-йуда жойлашган савдо дўкони бузилган бўлса-да, шаҳар архитектура ва курилиш бошқармаси мансабдор шахсларининг лоқайдилги оқибатида ер майдони ажратилмаган.

Бузилган савдо дўконлари учун жами 639,4 млн. сўм товон пули тўлнамаган.

Шаҳар прокуратураси томонидан архитектура ва курилиш бошқармаси мансабдор шахсларига нисбатан конун чорида кўрилди. Тадбиркорларга ер майдонлари ажратиб берилши, компенсация пуллари тўланиши таъминланди.

Президентимизнинг "Хусусий мулк, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик ишончиҳи ҳимоя килиши таъминлаш, уларни жадал ривожлантириш йўлидаги тўсиқларни бартараф этиш чора-тадбирлари тўғрисида" ги Фармони талабларидан келиб чиқсан ҳолда тадбиркорларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя килишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Ҳокимлик, бошқарува органлари қабул қилаётган ҳуқуқий ҳужжатларнинг конунчилигига мунтазамравиша ўрганилмоқда. Ушбу жараёнда тадбиркорларнинг ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя килишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Ҳокимлик, бошқарува органлари қабул қилаётган ҳуқуқий ҳужжатларнинг конунчилигига мунтазамравиша ўрганилмоқда. Ушбу жараёнда тадбиркорларнинг ҳуқуқ ва манфаатларига зид бўлган 10 та қарорга нисбатан протест келтирилди. Айни чорида ҳўжалик юритувчи субъектлар фаолиятига файриқонуний аралашган ҳамда улардан ортиқча ҳужжат талаб килган 4 нафар ходим маъмурӣ жавобгарлика тортилди.

Шаҳар прокуратураси томонидан бевосита учрашувларда кичик бизнес субъектлари фаолиятиларининг тўхтатилиши қайта тикишларига учун ўзини ҳуқуқий ҳамаълий өрдам кўрсатилмоқда. Тадбиркорларнинг турли муаммолари ҳол айтимоқда. Чунончи, бевосита мулокотларда 48 нафар тадбиркорга мунхандислик-коммуникация тармоқларига уланишида амалий өрдам берилди.

Тадбиркорлик фаолияти билан бофлик кўриб чиқилган аризаларнинг 17 таси қаноатлантирилди. 20 та тадбиркорлик субъектларининг ҳуқуқлари тикиланди. 3 нафар тадбиркорга ер майдонлари, 1 нафар тадбиркорга ижара бино, 10 нафар тадбиркорга 420 млн. сўм кредит маблағлари олиб

Үктамали ЙУЛЧИЕВ,
Фарғона шаҳар прокурорининг ўринбосари

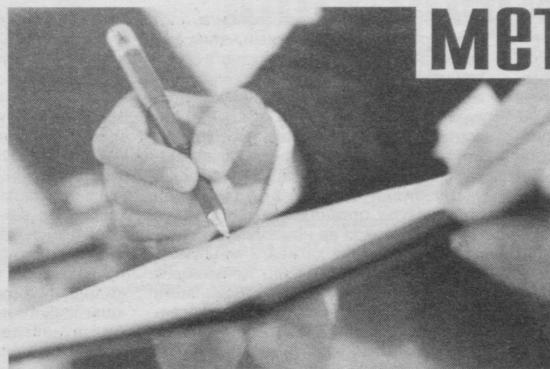
берилди. Норасмий ишләётган 53 нафар тадбиркорнинг расмий равишида руҳкадан ўтиб ўзи юртитиши таъминланди.

Қонун устуворлигини таъминлаш, ижтимоий адолат ва конунийлини мустаҳкамлаш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинларни ҳимояси борисада мунтазам иш олиб боримоқда. Хусусан, ўтган йил декабр ойидаги таъкидларда Фарғона кўпприк хўжалигини саклашда ихтисослаштирилган таъмирлаш-фойдаланиш корхонасининг иш ҳақидан 356,8 млн. сўм карздорлиги аниқланди. Фуқаролар ишлари бўйича Фарғона туманлардо судига ишчиларнинг манфаатини кўзлаб даъво аризалари киритилди.

Шу билан бирга, шаҳар прокуратураси томонидан кам таъминланган оиласларга нафака, моддий ёрдам таъйинлантириш ўрганилганда, худуддаги "Мадданият" маҳалла фуқаролар йигинида муҳтоҷлар қолиб, ўзига тўк хонадонларга нафака тайналланганда аён бўлди. 5 та ҳолатда салким 4 млн. 900 минг сўм нафака пуллари ноконуний берилиб, талон-торож қилиншига йўл кўйган МФйнинг мансабдорларига нисбатан тегишилор чоралар кўрилди.

Текширишларда банклар томонидан накд пул билан тўланиши шарт бўлган тўловларни амалга оширишда ҳам конун бузилиши ҳолатлари кўзга ташланди. Хусусан, "Ўзсаноатқурилиш-банк" Фарғона минақавий филиалида 2279 нафар пенсионерга жами 849 млн. сўм пенсия пулларини бериш пайдалага солиб келинган. Худди шунингдек, "Ҳамкорбанк" Фарғона филиалида ҳам 3100 нафар пенсионернинг 1 млрд. 75 млн. сўм пенсия пуллари ўз вақтида берилмаган. Пенсия тўловларини тўлашда сансалорликка йўл кўйган банк мусассасалари бошқарувчилигига нисбатан маъмурӣ жавобгарлика оид иш қўзғатилди.

Давлат хизматида касб одоб-ахлоқ мөъёrlари

Ўзбекистон Республикасининг ҳозирги даврдаги қонунчилик ва ҳукуки кўлаш амалиёти ижтимоий, иқтисодий ва сиёсий соҳалардаги ўзгаришларга монанд равиша таомиллашиб бормоқда. Мазкур ҳолатнинг зарурити ҳақида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов 2010 йил 12 ноябрда Олий Мажлис палаталарининг қўши маълисида таъкидлаб ўтганиарицек: "...Қонун ижодкорлиги жараёни кенгайгани ва муракаблашгани, норматив-ҳукукий ҳужжатларининг асосланганнага ва сифатига нисбатан талаблар сезилиларни даражала ошгани ва соҳалада қонунийлини таъминлашнинг янги ва янада самарали механизмларини яратишни, қабул қилинаётган норматив-ҳукукий ҳужжатларнинг қонунларга, социал-иқтисодий, ижтимоий-сиёсий ислоҳотлар эҳтиёjlарига мос бўлишини тақозо этмоқда".

Истиқлол боис Ўзбекистон ҳукукий давлат ва фуқаролик жамияти барпо этиши сари юз тутди. Эндилика мамлакатимизда ҳокимиятнинг қонун чиқарувчи, ижро этивчи ва суд тармоқлари томонидан уларнинг ваколатлари мустакил, янада демократик ва ўзаро мувозанатлар принципини сақлаган ҳолда бажарилиши учун шарорида ва кафолатлар яратилмоқда.

Давлат бошқаруви органлари ҳодимлари жамиятда мухим ва масъулиятли вазифалари бажаради, шу боис улар муйян касбий ва ахлоқий талабларга жавоб бериши лозим.

Шуну инобатга олган ҳолда, давлат бошқаруви органлари ва маҳаллий ижро этивчи ҳокимият органлари ҳодимлари одоб-ахлоқининг ягона принциплари ва қоидаларини белгилаш, уларнинг ўз хизмат вазифаларини вижданон ва самарали бажариларини учун шарт-шароитлар яратиш, давлат хизматида сунистемолчиликларнинг олдини олиш мақсадида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан жорий йилининг 2 марта куни "Давлат бошқаруви органлари ва маҳаллий ижро этивчи ҳокимият органлари ҳодимларининг

одоб-ахлоқ намунавий қоидалари" тасдиқланди.

Унга кўра, давлат бошқаруви органлари ва маҳаллий ижро этивчи ҳокимият органлари ҳодимларининг одоб-ахлоқ намунавий қоидалари эгаллаб турган лавозимидан қатъи назар, давлат бошқаруви органлари ва маҳаллий ижро этивчи ҳокимият органлари ҳодимларининг касбий одоб-ахлоқининг умумий принциплари ва хизматдаги ҳуљатворининг асосий қоидалари йигиндишидан иборат бўлиб, ҳукукбузарликнинг олдини олишига, содир этилишининг сабаб ва шарт-шароитларини бартараф этишига, давлат хизматчиларини юксак ҳукукий онг, Ўзбекистон Республикаси Конституцияси, конунларни ва башка норматив-ҳукукий ҳужжатларига, фуқароларнинг ҳукук ва эркинликларига катьйирияни қилиш руҳида тарбиялашга йўналтирилади.

Мазкур қоидаларнинг ахамияти жиҳати шундаки, давлат бошқаруви органлари ва маҳаллий ижро этивчи ҳокимият органлари ҳодимларининг қўйидаги умуммажбурий қоидаларга риоя этиши шартлини белгиланди:

— хизмат вазифаларини бажарища давлат принциплари ва талабларига қатъий риоя этиши;

— ўз хизмат вазифаларини вижданон, юксак касбий даражада бажариш;

— юқори давлат органлари мансабдор шахсларининг ўз ваколатлари доирасида қабул қилган (берган) карорларини (топшириклини) ўз вактида ва сифатли бажариш;

— ўз хизмат фаолиятини қонун ҳужжатларida ва ички ҳужжатларida белгиланган лавозим ваколатлари доирасида амалга ошириш;

— ўз хизмат вазифаларини бажарища бирор-бир шахслар, гурухлар ёки ташкилотларга ён босмаслик ва устунлик бермаслик, уларнинг таъсиридан мустакил бўлиш, фуқароларнинг ҳукулари, мажбуриятлари ва қонуний манфаатларини ҳисобга олиш, камситиш ҳолатларига йўл қўймаслик;

— ўз хизмат вазифаларини бажаришига тўскилник қўйлаб, бирор-бир шахсий, мулкий ва башка манбаатларнинг таъсири билан боғлик бўлган ҳатти-ҳаракатларга барҳам бешриш;

— норматив-ҳукукий ҳужжат ва идоравий ҳужжатларда белгиланган чеклашлар ва тақиқларга риоя қилиш, ўз хизмат

вазифаларини оғишмай бажариш;

— ўз хизмат фаолиятига бирор-бир таъсири кўрсатиш имконигига барҳам бешриш;

— Ўзбекистон Республикаси ва башка давлатлар халқарининг урф-одатлари ва анъаналарини ҳурмат қилиш, турилди этик, ижтимоий гурухлар ва конфесияларнинг маданий ҳамда бошқа ҳусусиятларини ҳисобга олиш, ижтимоий баркарорликка, миллатларара ва конфесиялараро тутувликка кўмаклашиш;

— ўзарининг хизмат вазифаларини бажарища давлат вазифаларини вижданон бажарища шубҳа пайдо қилиши мумкин бўлган ҳулк-автордан ўзини тийиш, шунингдек ўз обрўсига ёки давлат органининг нуғузига зарар етказишга қодир бўлган вазиятларга йўл қўймаслик;

— хизмат мавқеидан давлат органлари, бошқа ташкилотлар, уларнинг мансабдор шахслари, шунингдек фуқаролар фаолиятига ноконуний таъсири кўрсатиш учун фойдаланаслик;

— давлат органида хабарларни ва хизмат ахборотларни таддим қилишини белгиланган чеклашлар ва тақиқларга риоя қилиш, ўз хизмат

Хамидбек ЯВБАСАРОВ,
Бош прокуратура ички ҳавоғизликини таъминлаш инспекцияси прокурори

Коидаларнинг яна бир мухим жиҳати шундаки, ходимлар ҳар кандай ҳолатда қонунга риоя этиши лозимлиги, яни сиёсий, иқтисодий жиҳатдан мақсадга мувофиқлик, шунингдек шахсий вожлар ва бошқа субъектив сабаблар давлат хизматчиларининг қонун ҳужжатлари талабларини ва Одоб-ахлоқ қоидаларини бузиши учун асос бўла олмаслиги белгиланди.

Жамиятда қонун устуровлигини таъминлашда ушбу қоидаларга риоя қилиниши мухим ўрин тутди. Шу сабабли қайд этиб ўтилган ҳукumat карори билан Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратурасига Адлия вазирлиги, Мехнат вазирлиги билан биргаликда 2016 йил мобайнида ушбу карорнинг кўлланниши мониторингини олиб бориш ва таҳлил қилиш ҳамда зарурият бўлганда, уларнинг яхуди-бўйича Одоб-ахлоқ қоидаларини юзасидан тақлифлар киритиш тавсия этиди.

Холоса ўрнида айтиш мумкинки, давлат бошқаруви органлари ва маҳаллий ижро этивчи ҳокимият органлари ҳодимларини зиммасига шахс, жамияти ва давлатнинг ҳукук ва қонуний манфаатларини химоя қилиш ҳамда таъминлаш билан боғлик мухим вазифалар юқлаштирган бўлиб, ушбу вазифаларни амалга оширища касбий одоб-ахлоқ қоидаларига риоя қилишини барчаликка юзасидан тақлифлар киритиш тавсия этиши.

Хизмат мавқеидан давлат органлари, бошқа ташкилотлар, уларнинг мансабдор шахслари, шунингдек фуқаролар фаолиятига ноконунний таъсири кўрсатиш учун фойдаланаслик;

— давлат органида хабарларни ва хизмат ахборотларни таддим қилишини белгиланган чеклашлар ва тақиқларга риоя қилиш, ўз хизмат

Ишбилармонлик ва тадбиркорликка кенг йўл

Мустақиллик йилларида солиқ қонунчилиги соҳасида амалга оширилётган ислоҳотлар мамлакатимизда тадбиркорлик фаолияти учун қулади шарт-шароитлар яратишга, ишбилармонлик мухитини яхшилашга, шу билан бирга, кичик бизнесе ва хусусий тадбиркорликни янада кенгроқ қўллаб-қувватлашга хизмат қўймасиди.

Хусусан, сўнгги йилларда қабул қилинган қонун, фармон ва қарорлар асосида тадбиркорлик субъектларини рўйхатга олишининг соддадлаштирилган тартиби жорий этилди, уларнинг молия-хўжалик фаолиятини факат солик идоралари текшириши мумкинлиги ва тадбиркорларга нисбатан ҳар кандай санкциялар суд карорига биноан кўлланиши белгиланди, шунингдек, ҳисббот таддим этишининг шакл ва турлари, тадбиркорлар фаолиятига асоссиз аралашув ва текширишлар сони кескин кискартирилди.

Шунингдек, тадбиркорлик субъектларининг ҳукукий химоясини таъминлаш

лаш, иқтисодиётда кичик бизнес улшини оширишга қаратилган чора-тадбирлар кўлами кенгайиб, бу борада ҳукукий ҳужжатларнинг қабул қилиниши мухим аҳамияти касб этмоқда.

Жумладан, ўтган йилининг 15 май куни Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Хусусий мулк, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни ишончли химоя қилишини таъминлаш, уларни жадал ривожлантириши йўлидаги тўсиқларни бартараф этиши чора-тадбирлар тўғрисида" ги Фармони қабул қилиниши ва борадаги ишларнинг таъсиричанлигини янада ошириди, десак, муболага бўймайди.

Қолаверса, юқоридаги Фармондан келиб чиқсан ҳолда "Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳукукий ҳужжатларига хусусий мулкни, тадбиркорлик субъектларини ишончли химоя қилишини янада кучайтиришга, уларни жадал ривожлантириши йўлидаги тўсиқларни бартараф этишига қаратилган ўзғартиши ва кўшимчалар киритиш тўғрисида" ги Қонун қабул қилинди. Қонун тадбиркорлик субъектларининг ишончли химоясини таъминлаш борасида яна бир мухим ҳужжат бўйди.

Таъкидлаш жоизки, бугунги кунда мамлакатимизда қуляй инвестиция мүнтиши шакллантирилган, энг илгор ҳаљарда таъкидлаш асосида хорижий инвесторларнинг ҳукук ва манбаатларини химоя қилиш қафолатларининг мустаҳкам конунчилик базаси, шунингдек, ёт экатилади, таъкидланган корхоналар учун имтиёз ва преференциялар тизими яратилди.

Президентимизнинг 2005 йил 11 апрелдаги "Тўғридан-тўғри хусусий хорижий инвестицияларни жалб этишини раббатлантириши борасида кашни тўғрисида" ги Фармонига мувофиқ, тўғридан-тўғри хусусий хорижий инвестициялар ҳажми 300 минг доллардан 3 миллион долларгача бўлган корхоналар 3 йил, 3 миллиондан озод 10 миллион долларгача бўлган корхоналар 5 йил, 10 миллион доллардан ортиқ бўлган корхоналар 7 йил мuddатга юридиш шахслар фойдасидан олинидаги солик, мулк солиги ва бошқа қатор мажбурий тўловлардан озод қилинди.

Ўрнатилган тартибига кўра, қиймати 50 миллион доллардан ортиқ ва хоси

Бахтиёр КОДИРОВ,
Бош прокуратура бошқарма катта прокурори

рий инвестор улуши камидаги 50 физ бўлган инвестиция лойиҳалари доирасида ташкил мундислик-коммуникация тармоқлари курилиши давлат бюджети ва бошқа ички молиялаштириш манбаларини хисобидан амалга оширилди. Шунингдек, хорижий инвестиция иштирокидаги корхона ташкил этиши мақсадида жойлардаги давлат ҳокимияти органлари балансидаги паст ликвидли объектлар "ноль" кўйматда сотилмоқда.

Ўз навбатида, хорижий иштирокидаги мамлакатимиз билан ҳамкорлик килишидан манбаатдор эканнини ва юртимизда қуляй инвестиция мухити яратилганини кайд этмоқдалар.

Холоса ўрнида айтиш жоизки, амалга оширилётган солик тизимида ислоҳотлар кичик бизнесе ва хусусий тадбиркорликни кечирнишга, янги иш ўринларини яратишга, аҳоли бандлиги ва турмуш тарзини янада юксалишига, ишбилармонлик алоқаларини мустаҳкамлашга хизмат кирайтиш.

Мустақиллигимизнинг илк кунлариданоқ баркамол авлод тарбиясини мамлакат тақдирiga дахлдор, энг устувор вазифа сифатида белгилаб берган Президент Ислом Каримов by жараённи: "Бугунги кунда бир оддий ҳайқат барчамиз учун аён бўлиши керак: оддимизда турган энг эзгу маъсадларимиз — мамлакатимизнинг буюк келажаги ҳам, эртаниги кунимиз, эркин ва фаровон ҳәтиимиз ҳам, Ўзбекистоннинг XXI асрда жаҳон ҳаммалиятинан қандай ўрин эгалашни ҳам — буларгинг барча-барчаси, авваламбор, янги авлод, униб-усиб келаётган фарзандларимиз қандай инсонлар бўлиб вояғ етишига боғлиқдир", — деда баҳолаган эми.

Ёшлар ва ҳуқуқий тарбия

Ешлар тарбияси, уларнинг маънавиятини юксалтириш соҳасидаги ислоҳот-ларни тизими, босқичма-босқичамга ошириш стратегияси белгилаб олинид. Дастробаки босқичда собиқ тузумдан мерос бўйлиб қолган ёшлиарни ягона мафкура асосида тарбиялашга хизмат килувчи маъмурӣ-байруқбозликизими ва унинг ҳукукӣ асосасири тутагитилиб, уларни тарбиялашнинг, ҳукук ва манфаатларини хизом килишинг демократик асосларига дайвонор кийдили.

асослалигра пойдевор күйлди. Давлат сувернитетининг дастлабки давридаёк, янын 1991 йилнинг 20 ноябрьда "Ўзбекистон Республикасида ёшларга оид давлат сиёсатининг асослари тўғрисида"ги Конунгнинг қабул килингани, Президентимиз Ислом Каримовнинг 1993 йил 4 марта даги Фармонига мувофиқ таъсис этилган дастлабки орден "Софров лаводат учун" деб номланниши, ёшларнинг хукуклари бўйича халқаро хукукнинг инсонпарвар нормаларини ўзида жамлаган "Бола хукуклари тўғрисида"ги Конвенциянинг ратификация Килингани хам республикамида мазкур соҳага қаратилётган эътибор дараҷасини кўрсатади. Истиқол ойларидаги қабул килинган йигирмадан ортиқ конун, давлатимиз раҳбарининг катор фармон ва карорлари ёш авлодни миллий ва умуминсоний қадриятлар руҳида тарбиялаш, уларни ҳар томоннама барқамол этиб вояга етказишга хизмат килмоқда. Ўзбекистон бевосита ёшларнинг хукук ва эркинликларини таъмилашга караштилган 30 дан ортиқ халқаро хукукни кухжатнинг иштирокчиси сизобланади.

хисобланади.

Ёшлар ижтимоий фаол бўлишлари учун ижтимоий маданиятнинг барча кўринишларини ўзлари наамот этишлари лозим. Ижтимоий фаол ва юксак маданиятли инсонга хос бўлган фазилатларнинг биринчиси, энг муҳими хукукий маданийтидир. Хукукий маданиятнинг негизини эса хукукий онг, хукукий тафakkор ташкил этади. Жамиятда хукукий маданиятни юксалтириш учун, энг аввало, хукукий таълим ва тарбия, бошقا айтганда, хукукий маърифатни такомиллаштириш талаб этилади. Хукукий маърифат кенг маънода кўчликлининг онигига тасъир кўрсатишга қаратилган тарбия, тор маънода эса аллоҳида шахсга, унинг онигига тасъир этишдан иборат бўлиб, у ташкилий равишда асосан таълим муассасасида мунтазам олиб бориладиган, аник максадни кўзлаган ва шахсга (гурух, гурӯҳ) таълимни берадиган.

садин күзләган ва шаша (түрүк, шашларга) таъсир кила оладиган, уларда хукукий онг, хукукий билим, амандаги конунларга риоша этиш ва хурмат килиш хислатларини вужудга көлтиришга қаратылған фолияттыр. Хукукий мәзрифатнинг асосий мақсади шашда хукукий онгни шакллантириш, янын хукукий нормаларнинг мазмун-мөхитини билиш, уларға хурматни виҳтиёрий, онгли равишда риоя қилишни тарбиялаш бўлиб, у босқичма-босқич берилши ва бу жаравмда ёшларнинг хукукий онгига

Хамид АГРАМОВ,
Олмазор туман прокурорининг
ёрдамчиси

Ҳамид АКРАМОВ

ШХТ: ТИНЧЛИК, БАРҚАРОРЛИК ВА ТАРАҚҚИЁТ ЙҰЛИДАГИ ҲАМКОРЛИК

Бугунги кунда Ўзбекистон Шанхай ҳамкорлик ташкилотига раислик қилмоқда. Мамлакатимизда ШХТга аъзо давлатлар раҳбарлари кенгашининг мажлиси ҳамда ушбу нуфузли инжуман доирасидаги бошқа табибларни юқори савида ўтказиш учун қизғин ҳозирлик кўримоқда.

Бу масъулиятли вазифа ШХТ ташкил топ-ганининг 15 йилингига турғи келганди чу-
курэмзий маино бар. Зеро, мамлакатимиз-
нинг раислиги даврида амалга оширилган
кенг кўлумли ва изил ишлап ушбу тузилема
нуузини юксалтириш, унинг фаолиятини
такомиллаштириш, миңтақада тинчлик ва
хавфзислини мустаҳкамлашга хизмат кил-
мокда.

Тавъидлаш жоизки, шиддат билан ўзгариб бораётган ҳозирги замонда долзарб мумаммалори ҳали килишда, хавфисизлик, барқарорлик ва тараққиётни таъминлашга ШХТ-нинг роли ва таъсири ошиб бормоқда. Бунда ташкилот самитларида ШХТга аъзо мамлакатлар ўртасида ўзаро ишонч ва яхши кўншичилликни мустаҳкамлаш, сиёсий, савдо-иктисодий, илмий-техникавий, маданий-гуманитарий соҳаларда самарали ҳамкорликни ривоҷлантириш, минтақада тинчлик, хавфисизлик ва барқарорликни таъминлашга алоҳида эътибор караратилётгани муҳим аҳамият касб этмоқда.

ШХТнинг 2010 йил 11 июнь куни Тошкент-да ўтган ўчинчи маълсиж мазкур масаладар кенг муҳокама этилган билан ШХТ тархиридан муносиб ўрин олган. Унда ташкилотта азъо давлатлар раҳбарлари, кузатувчи ва Узбекистон томони тақлиф этган давлатлар вакилларидан ташкари, БМТ, МДХ ва бошқа халкор ташкилотлардан икюри мартабали вакиллар қатнашган.

Саммит күн тартибидан ШХТ ва унинг органлари фаолигитини такомиллаштириш, ташкилотга азотга давлатлар ўртасида сийёсий, савдо-иктиносидай ва гуманитар ҳамкорликни янада ривоҷлантиши, терроризм, диний экстремизм ва айримчаликка, наркотик моддалар ва курол-яргон контрабандасига, оммавий кирғиз курроларининг тарқалишига қарши биргалиқда курашиш, минтақавий хавфсизлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш масалалари, Афғонистондаги вазият ўрин олган эди.

Президенттимиз Ислом Каримов ушбу самиттаги нүктида ШХТни ривожлантириш ва ҳалқаро майдондаги нуғузини қосалтириш бўйича, ташкилотнинг бош мақсадлари – тинчлик, барқорорлик ва ҳафсизликни мустаҳкамлашга, ШХТ давлатларининг барборкорликкисидан тараққиётини таъминлашга, гуманитар ва ижтимоий соҳалардаги ҳамкорлигини кенгайтиришга эришиш йўлида ташкилотнинг роли ва имкониятларини ошириш борасида чукур ўйланган, катый ва аниқ мақсадларга йўнайтиргандаги жаҳреён давом этиётанини алоҳидаги таъкидлари.

Халқаро ташкилотлар билан шерлиқлик алоқаларининг ўрнатилиши ШХТ ривожида мухим босқич бўлди. 2010 йил апрель ойида Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош котиби Пан Ги Муннинг мамлакатимизга ташрифи чориги имзоланган ШХТ ва БМТ котибиятлари ўртасида ҳамкорлик тўғрисидаги Кўшима декларация Шанхай ҳамкорлик ташкилотининг мазкур глобал тузилема билан ўзаро алоқаларига пойдевор кўйган мухим хуҗжат бўлди.

Глобаллашув турли таҳдидлар куяйган ҳозирги замонда ҳеч бир муммони алоҳида бир давлатнинг сайди-харакати билан очиб бўлмайди. Шу маънода, ШХТ билан БМТ ўртасидаги ҳамкорлик икки томон учун ҳаммуҳим масалаларни очишида баҳамхизайтиларни килишга кеңт юй очди. БМТнинг Осмён ва Тинч океани учун иктиносидой ва ижтимоий комиссияси, Нарқотиклар инсончилик бўйича бошкормаси каби тузиладиган ШХТ

Ўзбекистон кўп томонлама савдо-иктисолид ҳамкорликка алоҳида эътибор қарратмокда. Ҳусусан, ШХТ учун транспорт коммуникацияларини рivoxлантириш устувор масалалардан саналади. Бу борада "Навоий" эркин

индустрисад-иктисодий зонаси имкониятла-ридан самарали фойдаланилмокда. Марказий Осиёда янги кўшма лойхайлар амалга оширилгани, ишлаб чиқариш корхоналари, автомобиль, темир йўн ва хаво транспорти коммуникацияларини барпо этиш кўлайланги сайн ШХТ мамлакатлари учун "Навоий" эркин индустрисад-иктисодий зонасининг аҳамияти отиб беравади.

Бугунги кунда нафакат хомашё этишилриш ва қайта ишлаш, балки юкори технологиялар, юксак дарражада қўшимча қийматга эга маҳсулотлар ишлаб чиқаришни ташкил килиш барқарор ривоҷланшининг мумкин омиллариданadir. Мамлакатимиз бу борада қўйма лойихалар тузиш ва уларни ҳаётта татбик этишига алоҳида эътибор қаратиб келмокда.

ШХТа айзо давлатлар раҳбарлари кенгагшининг 2010 йилги Тошкент саммитидаги мазкур масалалар, шунингдек, молия муассасалари, банклар, биржалар ўртасидаги ҳамкорлик ва ахборот алмашувини ривожлантириш борасидаги ишлар ҳам кўриб чиқилиди. Минтакавий ҳамкорлик кўлумини кенгайтириш максадида савдо-иктисодий муносабатлар ривожига тўсик бўлаётган омилларни бартарап этиши, бизнес субъектлари ўртасида бевосита алоқаларни кенг кўллаб-куватлаш ва рағбатлантириш юзасидан фикр алмашди. Транспорт коммуникациялари, агросаноат, юкори технологиялар соҳаларида сармойий ҳамкорликни ривожлантириш устувор йўйниси ширалар, эканомик таъкидланни.

иunalishlarda ekaniylar tayklardan.
ШХТ доирасида күт томонлама жамкорлик стратегияси ва унинг устувор йўналишлари, жаҳон молиявий-иктисодий инкоризи тасъирини юмаштиши ва оқибатларни бартараф этиш, иктисодий ва ижтимоий соҳалардаги жамкорлик алокалари, шунингдек, долзарб минтақавий ва ҳалқаро масалалар савитти шитирокчиларининг дикъат марказида бўлди. Унда ШХТга азъо давлатлар раҳбарлари билан бирга, кузатувчи макомидаги мамлакатлар делегациялари раҳбарлари, ҳалқаро ташкилотларнинг вакиллари қатнашгани бу масалаларнинг накадар муҳим эканидан далолат беради.

Мажлисда Марказий Осёй миңтақасындағы вазият, хавфсызлик масалалары, жумладан, ахборот хавфсызлигині таъминлаш, ахборот хурулжарыга қарши биргаликда курашиб шаммомлари хам атрофлича мухокама этилди.

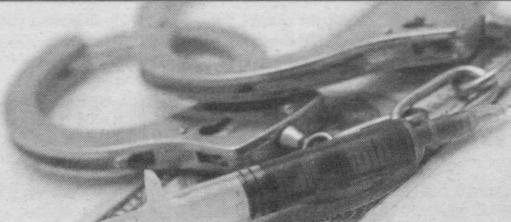
Саммитда ШХТнинг Тошкент декларацияси қабул килинди, ШХТга янги аъзолар қабул килиш тартиби түррисидаги низом ҳамда ташкилот процедуралари қондларни тасдиқланди. Бу хужожатлар ташкилотнинг ва унга аъзо давлатларнинг ривожланишида бирдек мумкинларди.

Узбекистоннинг ШХТни ривожлантириш стратегиясини белгилашдаги ҳамда ҳалкаро сиёсатта оид кўлгап масалалар бўйича фаол позицияси юксак саамалар бермокда. Хусусан, ШХТнинг 2010 йилги Тошкент саммити мувффакиятли ўтишидан Узбекистоннинг раис сифатидаги фаолияти мумхом омил бўлди. Бу даврда Узбекистон ШХТга аъзо давлатлар тўргасидаги ҳамкорликни кенгайтириш, ташкилотнинг ҳалкаро маъкенин юксалитириш борасида улкан ишларни амалга ошириди. Бу ШХТ аъзолари томонидан эътироф этилди.

Умманайттанды, мамлакатимизнинг Шанхай ҳамкорлик ташкилотига раислиги ташкилотин ривожлантириши ва унинг халкар майдондаги нуғузинин янада юксалтиришда алоҳидаги аҳамият касб этимода. Бу ШХТ аз давлатларнинг минтақада тиличик, баркарорлик ва тараққиёт йўлидаги ҳамкорлигини мустаҳкамлаш ва янги босқичга олиб чиқишда муҳим омиллар.

Айрим болалар тақиқлантган ишни тақорласалар, уларни "ҳам ёш бола-да", деб оқлағ құя қоламыз. Аксинча, өс-хүшини таниған, оиласы, башқаларға үрнак бўлалиган ёшлаги кимсалар ўз хатоларидан тегиши холоса чиқармасликлари ни оқлаш мумкин-ми?!

Кўнгил Ўртанауверса...

Сарвар АХМЕДОВ,

Тошкент шаҳар прокуратураси бўлим прокурори

Сафар Раимов (исм-фамилиялар ўзгартирилган) муқаддам бир неча маротаба судланган бўлбіл, жазони ўтаб бўлганидан сўнг ҳам ўзига тегиши холоса чиқармасдан, яна жиноят содир қилди. У 2015 йилнинг май ойида пойтахтимизнинг Мирзо Улугбек туманида жойлашган телефон таъмиришга хусусий устахонасида фуқаро Азиз Абдувалиев билан танишиб қолади. Ушаштасмадан учратмас, деганларидек истак-ҳоишлари ўшаш шерик топганидан С.Раимовнинг чехраси ёршиди. Улар ўзлари истемол килиши учун геройн гиёхандлик мoddасини сотиб олиш масадида ўзаро 40 минг сўмдан пул йигишади. С.Раимовнинг бу борада "тажрибаси" бўлгани боси в Олмазор тумани худудида жойлашган "Нукус" кинотеатри олдида ўзининг эски таниши "Ботир" исмли шахсдан 80 минг сўмга геройн сотиб олади. Сўнг А.Абдувалиев билан бирга Мирбод туманига келиб, ҳар иккалasi ҳам ушбу залини котилини истемол килишади.

Ана шу жаҳаёнда улар шубҳали хатти-ҳаракатлари туфайли ҳукукни муҳофаза қилувчи орган ходимларининг эътиборига тушадилар. Кўчада кетаётган А.Абдувалиев ва С.Раимовлар тўхтатилиб, холислар иштирокда текширувдан ўтказилади. Тинчув жараёндан А.Абдувалиевнинг чўнгагидан суюклик мoddаси мавжуд бўлган, бир маротаба ишлатиладиган бир дона 2 миллиграммлик шприц ашёвий далил сифатида олинди.

Судга оид ўтказилган экспертизанинг ҳуносасига кўра, А.Абдувалиевдан ашёвий далил сифатида олинган 2 миллиграммлик шприц ичигада суюклик "геройн" эртитмас эканлиги аникланди. Ушбу ҳолат қозасидан жиноят иши кўзғатилиб, сурнештирув ва тергов ҳаракатлари олиб борилганди үларнинг килмалари фош бўлди.

Мазкур ишини кўриб чиқсан жиноят ишлари бўйича Мирбод туман суди бу кимсаларнинг айбига яраша жазо тайинлаб, ҳукм чиқарди.

Ўзи емай едириб, киймай-кийдириб, "болам кўпдан кам бўлмасин", деб елиб-юргуши милятимизга хос фазиат.

Тўйлар қилиб, йигиб-йигиширганингизни сарфлаб қўйсангиз ҳам оғринмайсиз. Бир жиҳатдан бу олатий ҳолдек туюлади.

Аммо йиллар ўтиб, фарзандларигиз үлгайгандан, сизга меҳроқибат кўрсатиш ўрнига қаҳрғазаб тошини отса-чи?! Ўшанда тарбия масаласи ёдингизга тушиб қолади. "Қаерда хато қилдим?", деган савол пайдо бўлади. Бироқ энди кеч. Фишт қолилдан кўчган, орқага эса йўл йўқ.

Мехри момо билан Соҳид ота (исм-фамилиялар ўзгартирилган) 2 нафар фарзандларини яхши ниятлар билан вояга етказиши. Қизлари Мукаррам турмушга чиқиб, ўзидан тиңди. Яхши жойлардан келин таҳлаб, ўғиллари Маратни ҳам ўйлантиришиди. Марат автомобилларни таъмирловчи кўли гул уста.

Аммо фарзандлик бўлди-ю. Марат айнада, ичкиликка ружу қўиди. Хонаданда тинчликка шу билан путур етади. Қундак-куноря ичб келиб, ота-онаси, хотини-ю боласини ҳам кўчага ҳайдаб, жанжал кўтарадиган ўғилни на кўни-кўниши, на маҳалла-кўй тартибга сола олди. Эркак

Ичкиликка берилган ўғил

киши ўйнинг устуни, агар шу таянч омонат бўлса, демак, бу хонадонда хамса нарса омонат, дейишади.

Вақт юргурик. Йиллар шу зайл ўтаверди. Ўғли вояга етиб, ўйланганда, Маратнинг хотини Насиба бироз хотижам бўлди. "Келин қилдик. Ҳадемай ўзимиз ҳам бобо-буви бўламиш. Балки энди келиндан уялар", деган ўйга борди. Афсуски, Маратнинг сочларига оқ ораласа-да, ароқдан кўнгил уза олмади. У энди кексайб қолган ота-онаси кувват бўлиш, уларни асрар-авайлаш ўрнига, кучлироқ азоб бора бошлади.

2015 йилнинг 14 август куни таъмишларидан бирининг машинасини таъмирлаб берган Марат кўлидаги пулгага қараб турди-да, кўз ўнгидан оиласи, фарзандлари, невараси, ёшини яшаб қўйган ота-онаси эмас, балки шиша ичиди жилва қилаётган спиртили ичимлик намоён бўлди. "Килт" этиб ютинган кўни йўл устирадаги савдо дўйконлардан бирига кирди.

Икки шиша пиво олиб, йўл-йўлакай ичб тутади. Озигина юргач, яна хумори тути. Бу сафар бир шиша ароқ ва газак учун колбаса харид қилди. уни ҳам четроққа ўтиб, паққос тушириди. Бу пайтада оила аъзолари хавотирда эди. Айниска, кексайганди қолган умрими хотиржам ўтказиш орзуисида бўлган

Зоҳид ота қизининг ўйдаги маросим сабаб икки-уч кун қолиб кетган кампиири йўқлигига бебош ўғил бирор каромат чиқариб қўймасайди, деган ҳадикда эди. Куттани бўлди, Марат чайқалганча ҳовлига кириб келди.

— Ҳеч тузалмадинга, тузалмадинга?! Ахир сен энди нафакат болаларингга, балки неварангга ҳам ибрат бўладиган ёшдасан-ку?! Одам деган шунча меҳнат қилиб, топган пулига шу заҳри қотилини ичб келадими?! Афтагонргинга қарасан-чи?

— Ўв, бобой!! Оғзим бор деб гапираверасанми? Ичсан, ўзимни пулима ичди. Билдинги?! — ўдагайлаганча отасининг бошига муштанин кўттарган нобакор фарзанд айни пайтда бу

Рашк сабабли

Судланувчи айбига тўлиқ икрор бўлди. Фарзандларининг келажагини эътиборга олиб, енгиллик беринши сўради. Ҳолубки, бу кимса болаларига бефарқ, суд томонидан уларнинг таъминоти учун тайинланган алимент пулларини икки ярим йил майбанида тўламай келган, рашк ўтида ўз ёғига қовурилишдан ортмаганди. Айнан беҳуда, асоссиз рашк тифайли оиласи бузилиб кетганди.

Рафиқасининг кўл телефонидаги ракамни терди. Нотаниш йигит овози...

— Нега хотиним билан гаплашиб кирибсан?

— Кимсиз, рафиқангиз ким? Иш бўйича телефон қилган-дир?

— Қанақа иши бўлиши мумкин? Топиб, сог кўймайман сени...

Сўнгра рафиқасини исканжага олди.

— Ким билан топишиб олдинг?

— Телефон ракамимни янглиши терган.

— Иккى-уч мартараб янглишиадими?..

— Ўзингиз ҳам неча марта "адаби тербиз, мени ракамимни", дегансиз-у!

У бирор ҳовуридан тушгандай бўлди. Бироқ кўнгли қоралигича қолди. Кайфи тароклигига болаларининг кўнглидаги "Айт, ким ў? Гўрга тиқаман, иковингни", деб Ойдинхоннинг (исм-фамилиялар ўзгартирилган) ҳакоратлаб, урушга одатланди. Аёл "Тұхмат қилаверманг. Тұхмат балосига қоласиз", дегавериб чарчади. У нафар фарзанди билан ота-онасининг ўйига кетиб қолди. Судга мурожаати қоноатлантирилиб, турмуш ўртоғи болаларининг таъминоти учун алимент тўлай бошлади. Аёл энди ажрашиш учун судга ариза берди. Обиджон "ажралмайман" деб оғенинги тираб олди.

Кайнотасиникига қатнади. Уз сўради. Ойдинхон фарзандларини ўйлаб, кечирди. Ярашиб, Кўкон шахридаги келин бўлиб тушган ховли ўйда бўлашади. Бироқ энди ажрашиш учун судга ариза берди. Обиджон "ажралмайман" деб оғенинги тираб олди.

Ойдинхон амал-тақал кун кўриб юрган кезлари Бокижон кеслари қатнади.

Уз сўради. Ойдинхон фарзандларини ўйлаб, кечирди. Ярашиб, Кўкон шахридаги келин бўлиб тушган ховли ўйда бўлашади. Шарый никоҳ ўтишиб, ўша ижара ўйда бирга турли хаёллар билан пойлоқчилик килаверди.

Ойдинхон амал-тақал кун кўриб юрган кезлари Бокижон кеслари қатнади.

Уз сўради. Ойдинхон фарзандларини ўйлаб, кечирди. Болаларимга қарайди-куйди, деган ўйда аёл унинг таклифига кўнди. Шарый никоҳ ўтишиб, ўша ижара ўйда бирга турли хаёллар билан пойлоқчилик килаверди.

Суд ҳукмини ўқиди. Қасдадан икки инсоннинг умрига зомин бўлган котилга 22 йил муддатта озодликдан маҳрум этиш жазосини тайинлади.

Обиджон кўчада Бокижон-

нинг йўлини тўсади. "Бу хонадонга қадам қўйсанг, ўдира-ман", деб огохлантириди. Екалашган йигитларни ажратиб кўйишиди. Бир неча кун ўтиб, кечқурун Обиджонхоннинг кўл телефонига кўнгирок килди. Аёл телефонини ўчириб кўйгага, тунги соат уча пиночкин чанглаб, собик хотини яшаётган бино томон йўл олди. Биринчи қаватдаги хонадон ёткоҳонасининг очик деразаси пардасини суреб, ичкарига қаради. Каравотда Боки билан Ойдин улашаштган эди. Ваҳшийга айланган МЧЖлардан бирида багонлик килаётган Обиджон алимент пулларини тўламай кўнглидаги. У кирк беш ёшга кўйиб, ўнчонидан қолган ра-

фикаси билан қонуний никоҳини бекор қилдириб ажрашиши, бошқа бирон аёлга ўйланиб олиши мумкин эди. Бироқ бунинг ўрнига у ҳамон рашк ўтида жизганак бўлиб, тунлари рафиқаси яшаётган биринчи қаватдаги хонадоннинг деразаси ёнида турли хаёллар билан пойлоқчилик килаверди.

Ойдинхон амал-тақал кун кўриб юрган кезлари Бокижон болага "Тез ёрдам" чакир", деб хушини йўкотди. Болакай "тез ёрдам"га, сўнгра тоғасига телефон килди. Афсуски, мулаҳалалар бесамар кетди. Бешолти мартарадан пичоқ санчилби, оғир жароҳат олган аёл ўғил, ўйтинг ҳам шифохонада жон беришиди.

Суд ҳукмини ўқиди. Қасдадан икки инсоннинг умрига зомин бўлган котилга 22 йил муддатта озодликдан маҳрум этиш жазосини тайинлади.

Хамроқул АБДИЕВ, Бухоро вилоят прокуратураси бўлим катта прокурори

— қайтар дунё эканлигини на аклан, на маънан ўйлашга кодир эмас, аксинча, ожиз, арокнинг кулига айланган нотавон кимса эди. Спиртили ичимлик таъсирида отасини тепкилай бошлади. Уйда бўлаётган тўс-тўполонни кўриб, ҳайратдан котиб қолган Муродбек бобосини отасининг кўлидан куткариб копломади.

2015 йил 15 август тонги. Падар-кули шавқи-лаънат тошлари ўғилди. Оқ сут бериб катта килган ўйлининг хатти-ҳаракатидан юрак-бағри қонга тўлган Муродбек мөхрим муродбекини алоҳидан атади. Куттани бўлди, Марат чайқалганча ҳовлига кириб келди.

— Ҳеч тузалмадинга, тузалмадинга?! Ахир сен энди нафакат болаларингга, балки неварангга ҳам ибрат бўладиган ёшдасан-ку?! Одам деган шунча меҳнат қилиб, топган пулига шу заҳри қотилини ичб келадими?! Афтагонргинга қарасан-чи?

— Ўв, бобой!! Оғзим бор деб гапираверасанми? Ичсан, ўзимни пулима ичди. Билдинги?! — ўдагайлаганча отасининг бошига муштанин кўттарган нобакор фарзанд айни пайтда бу

Коғозга ёзилган «ҳақ»

Қонун — ҳаёт мезони. Үнда ҳаёт тарзимиз, биз мақсад қилин, амалга ошироқи бўлган ҳар бир хатти-ҳаракат ифодалаб қўйилган, йўл-тўркани кўрсатилган. Бошқача айтгана, қонун ва қонуноти ҳужожатлари бизни ҳар лаҳза яхшилика етаклови йўрқомадир. Мана шу оддий ҳақиқатни Жаҳон тиллари университети қошидаги академик лицей директорининг ўринбосари Эмурод Бакиров (исм-фамилиялар ўзгартирилган) теран англамаган экан. У буни тушунгандা эди, олий даргоҳда ишлаб туриб, жиноятта қўл урмасди.

Ўтган йилнинг август ойи бошларидан академик лицей директори ўкув даргоҳи ходимларини тўплаб, йигилиш ўтказди. Үнда ўкувчиларни ҳаҷаҳи кабул килиш жараёни туганинг эълон қиласди ва бу ўҳадги бўйрукни барчага ўқиб ёшиттиради. Э.Бакиров мазкур йигилишда мажлислар залининг олди каторларидан ўтирган эди.

Хуллас, орадан бир неча кун ўтиб, фуқаро Х.Хайтов жиянини мазкур лицеягига ўқишга киритиш учун Э.Бакировга учради. Ўзаро сухбат жараёнида директор ўринбосари ўқишга кабул килиш тугалланганинг айтиб, Х.Хайтовга қонуний маслаҳат бериш ўрнига, фирибагларни йўли билан унча аллади.

Терма жамоамиз учинчи босқичда

Мағлубият билан бошланган ЖЧ-2018 саралашининг 2-босқичи Ўзбекистон терма жамоаси учун мұваффақиятты якунлаңды. Илк учрашувда куттимаганда Шымолий Корея терма жамоасига 4:2 ҳисобида имкониятни бой беріп қўйған вакилларимиз қолган барча учрашувларда ғалаба қозониб, гурухда 21 очко жа-мғарған ҳола сўнгти босқичга йўл олди.

Тан олиш керак, терма жамоа бош-карувига Самвел Бабаян келганидан сўнг ижобий натижалар кўлга киритилди. Бироқ жорий Йилнинг март ойида ўтказилган иккى учрашувда вакилларимиз у қадар ишончли ўйин намойиш кила олишмади. Йийннинг 10 дакика-сиде бир киши кам бўйл котган Филиппин терма жамоаси дарвозасини катта қўйинчиллик билан бир маро-таба ишғол қила олган С.Бабаян шо-гирдлари 29 март куни Баҳрайн тер-ма жамоасига қарши кечган учрашувда ҳам базур ғалаба қозонди.

Баҳрайнилар билан бўлган учра-шувнинг биринчи бўлимида терма жа-моамизнинг ўйини қовушмади. Мех-монлар мезбонларнинг ўйин бўшида-ги боссимины бартараф этиб олишага, ўйин назоратини кўлга ола бошлаш-

ди. Буни кутмаган терма жамоамиз аъзолари устунликни рақибларига топ-шириб қўйишиди.

Иккинчи бўлимда эса Самвел Баба-яннинг шогирдлари бироз ўзларига келгандек бўлди. Натижада Сардор Ра-шидовда дарвазани ишғол қилиш учун яхши вазиятлар юзага кела бошлади. Биринчисида тезкор футболчининг зарбасига аниқлик етишимади. Иккинчи вазиятнда Сардор гол билан якунлади. У жарима майдончasi ташкири-сида 2-3 нафар футбольчини аллади ва чамаси 16 метрлардан зарба йўллаб, хисобни очди.

Гол уриб олинганидан сўнг терма жамоамиз аъзолари бироз фаоллаш-гандек бўлишиди. Бироқ бу ҳолат узоққа чўзилмади. Аксинча, меҳмонлар томо-нидан ташкил этилаётган ҳужумлар

хавфли кўриниш ола бошлади. Яхши-ямки, баҳрайнилар қулай вазиятлар-дан фойдалана олишмади. Шу тарика терма жамоамиз ғалабадан сақлаб қолди ва гурух болиби сифатида ҳал қилувчи босқичга йўл олди.

Ўзбекистон м.т.ж. — Баҳрайн м.т.ж. — 1:0

Гол: Сардор Рашидов (50-дақика)

29 марта куни барча гурухларда сўнгти тур ўйинлари ўтказилиб. Осиё қитъясидан ЖЧ-2018 мусобақаси учин-чи саралаш босқичига чиқкан терма жамоалар номи маълум бўлди.

Унга кўра ўз гурухида биринчи ўйиннинг олган жамоалар ва энг яхши тарихини қайд этган тўртта иккинчи ўйиндаги жамоалар кейинги босқич-га йўл олди. Ушбу жамоалар — Ўзбекистон, Саудия Арабистони, БАА, Ав-стралия, Катар, Хитой, Эрон, Япония, Сурия, Таиланд, Ироқ ва Жанубий Корея.

Мазкур терма жамоалар кўидига тартибида саватчаларга ажратилди.

- 1-саватча: Эрон, Австралия
- 2-саватча: Жанубий Корея, Япония
- 3-саватча: Саудия Арабистони, Ўзбекистон
- 4-саватча: БАА, Хитой
- 5-саватча: Катар, Ироқ
- 6-саватча: Сурия, Таиланд.

Ўз-ўзидан кўриниб турибдики, ҳал қилувчи босқичда кучисиз рақибнинг ўзи бўлмайди. Ўзбекистон миллий тер-ма жамоаси 2018 йили Россиядаги ўт-адиган жаҳон чемпионатининг сўнгги босқич саралаш ўйинин 1 сентябр куни Тошкентда Сурия ёки Таиланд терма жамоаларидан бирига қарши кечадиган баҳс билан бошлади. Ва-килларимиз сентябрь ойида яна битта, октябрда 2 та ва ноябрь ойида битта ўйин билан жорий йилдаги саралаш баҳсларида иштирок этади.

Эслатиб ўтамиш, Осиё қитъаси ЖЧ-2018 мусобақаси учинчи саралаш бос-қичига курба ташлаш маросими жорий Йилнинг 12 апрель куни Куала-Лумпур шаҳрида бўлиб ўтади.

«Гуанчжоу Эвергранд» Дани Алвесга харидор

Испаниянинг "Барселона" клуби ҳимоячиси Дани Алвес фаолиятини Хитойда давом этириши мумкин. Бу ҳақда El Mundo Deportivo хабар бермоқда. Хитой клуби 32

ёшли футболчини ёзда сотиб олишни хоҳлашмоқда. Эслатиб ўтамиш, Алвеснинг каталонияликлар билан тузган шартномаси 2017 Йилнинг июнига қадар мўлжалланган.

Манбанинг маълум қилишича, "Барселона"нинг чап канот ҳимоячиси Дани Алвесга Хитойдан таклиф бўлмоқда. Унинг хизматла-рига "Гуанчжоу Эвергранд" қизиқиш билдири-моқда. Хитой клуби 32

ёшли футболчини ёзда сотиб олишни хоҳлашмоқда.

Эслатиб ўтамиш, Алвеснинг каталонияликлар билан тузган шартномаси 2017 Йилнинг июнига қадар мўлжалланган.

Моратани олиб қолиш учун

"Ювентус" клуби раҳбарияти жамоа ҳужумчиси Альваро Моратани қўйиб юборишни истамаляти.

Италия матбуотининг хабарига кўра, туринликлар 22 ёшли футболчини сақлаб қолиш учун "Реал"га кўшимча пул тўламоқ-чила.

Мазлумот ўрнида айтиш мумкини, "Реал" ва "Ювентус" клублари ўтасидаги шартномага асосан мадридликлар Моратани 30 миллион евро эвазига қайта сотиб олиш ҳукукига эга.

Huquq
yuridik gazeta

Bosh muharrir:
Jahongir MAKSUMOV

Tahrir hay'ati:

Hakimboy HALIMOV
Gulnoza RAHIMOVA
(Bosh muharrir o'rinnasari)

Baxtiyor NAZAROV
Kamoliddin ASQAROV
(mas'ul kottib)

Tahririyat manzili:
Toshkent shahri, Yahyo G'ulomov ko'chasi, 66-uy.

Telefon: 233-98-40,
Faks: 233-10-53,
233-64-85

E-mail:
huquq@huquq-gazeta.uz

Gazeta haftaning payshanba kuni chiqadi.
Sotuvda kelishilgan narxda

Tahririyatga kelgan qo'lyozmalar taqriz qilinmaydi va egalariq qaytarilmaydi.
Muallif fikri tahririyat nuktai nazardan farqlanishi mumkin.

«HUQUQ» materiallarini ko'chirib bosish fanat tahririyat ruxsati bilan amalga osdirilib.

□ — tijorat materiali.

Reklama materialarining mazmuni uchun tahririyat javobgar emas.

Nashr ko'stakichi

231

Buyurtma №-5541. 44 602 nusxada bosildi.
Gazeta tahririyat kompyuter bazasida terildi va sahifalandi. «HUQUQ» original maketi.

Navbatchi muharrir: G. ALIMOV
Sahifalovchi: S. BABAJANOV
Navbatchi: O. DEHQONOV

Bosmaxonligi topshirish vaqt: 22.00.
Topshirish sifari: 20.00 1 2 3 4 5 6 7 8 9

Gazeta O'zbekiston Respublikasi matbuot va axborot agentligida 2009-yil 12-oktabrda 0188-qaram bilan ro'yxatga olingan.

ISSN 2010-7617

«Харидоргир» Обамеянг

Дортмунднинг "Боруссия" клуби ҳужумчиси Пьер-Эмерик Обамеянгга "Арсенал" клуби қизиқиши билдири-моқда.

Мазлумотларга караганда, габон-лиятни "канонирлар"нинг ёзги трансфер пайтидаги асосий мўлжалига айланади. Футболчининг транс-фери 80 миллион евродан 100 миллион еврогача баҳо-ланмокда.

Ўз навбатида мазкур футболчига Испаниянинг "Реал" Мадрид жамоаси ҳам жиддий қизиқиш билдири-моқда. Кўрамиз, якунда габонлик футболчини қайси жамоа "илиб" кетар экан.

Эслатиб ўтамиш, Обамеянг Германия чемпионатининг ушбу мавсумиди "Боруссия" сафида 25 та ўйинда майдонга тушиб, 22 та гол урди ва 6 та голга асистентлик қилди.

«Ливерпуль» Гётцени қўзламоқда

Англияning "Ливерпуль" клуби мутасадилари ёзда "Бавария" жамоаси яrim ҳимоячиси Марио Гётценни қўлга киритишини ишо-нишишмоқда.

Германиялик футболчи аввалрок "Боруссия" клуби сафида Юрген Клопп билан бирга ишлагани боис, мерсисайдликлар мазкур трансферни амалга ошириш мумкин, деб хисоблайдилар.

"Бавария" жамоаси Гётценни 30 миллион фунгта со-тишини режалаштираётган бўлса, "Ливерпуль" футболчи

тишини режалаштираётган бўлса, "Ливерпуль" футболчи

тишини режалаштираётган бўлса, "Ливерпуль" футболчи

тишини режалаштираётган бўлса,